

Załącznik nr1

Wytyczne
Ministra Infrastruktury
do szkolenia obronnego w działach administracji rządowej
łączność oraz transport
na rok 2019

WARSZAWA

2019

1. WSTĘP

- 1.1. Wytyczne Ministra Infrastruktury, zwanego dalej „Ministrem”, do szkolenia obronnego w działach administracji rządowej łączność oraz transport na rok 2019, zwane dalej „Wytycznymi”, sporządzono na podstawie § 13 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 października 2015 r. w sprawie szkolenia obronnego (Dz. U. poz. 1829), zwanego dalej „rozporządzeniem”.
- 1.2. Wytyczne uwzględniają postanowienia następujących dokumentów:
 - 1) ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1459, 1669, 2182 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 55);
 - 2) ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców (Dz. U. poz. 1320 oraz z 2002 r. poz. 1571);
 - 3) Wytycznych Ministra Obrony Narodowej do szkolenia obronnego realizowanego w latach 2019 - 2024, które zostały wydane na podstawie § 8 pkt 1 oraz § 13 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia;
 - 4) Program szkolenia obronnego w działach administracji rządowej łączność oraz transport na lata 2019-2024.
- 1.3. Niniejsze Wytyczne adresowane są do niżej wymienionych podmiotów:
 - 1) centralnych organów administracji rządowej podległych lub nadzorowanych przez Ministra, zwanych dalej „organami”;
 - 2) przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo - obronnym³⁾, zwanych dalej „przedsiębiorcami”.
- 1.4. Wytyczne stanowią podstawę do programowania i planowania szkolenia obronnego.
- 1.5. Celem Wytycznych jest:
 - 1) przedstawienie wniosków z realizacji szkolenia obronnego w 2018 r.;
 - 2) wskazanie kierunków szkolenia obronnego na rok 2019 r.;
 - 3) udzielenie wskazówek dotyczących planowania, organizowania i realizacji szkolenia przez wskazanych organizatorów szkolenia.

2. OCENA REALIZACJI SZKOLENIA OBRONNEGO W 2018 r.

- 2.1. Ocena realizacji szkolenia obronnego wykonana została na podstawie:
 - 1) sprawozdań z realizacji szkolenia obronnego w 2018 r. otrzymanych z organów oraz od przedsiębiorców, na których Minister w drodze decyzji administracyjnej nałożył obowiązek realizacji zadań na rzecz obronności państwa;
 - 2) wyników z kontroli problemowych wykonywania zadań obronnych oraz zadań na rzecz obronności państwa prowadzonych w 2018 r. w dziale administracji rządowej transport.
- 2.2. Z przeprowadzonej analizy sprawozdań i protokołów z kontroli problemowych wynika, że proces szkolenia obronnego w działach administracji rządowej kierowanych przez Ministra w 2018 r. zapewniał nabywanie wiedzy teoretycznej oraz umiejętności praktycznych. Przyczynił się do podniesienia kwalifikacji w zakresie wykonywania zadań obronnych oraz zadań na rzecz obronności państwa, jak również kierowania

³⁾ Przedsiębiorca o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym - przedsiębiorca ujęty w wykazie wydanym na podstawie art. 6 ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców (Dz. U. poz. 1320 oraz z 2002 r. poz. 1571) w odniesieniu, do którego organem organizującym i nadzorującym wykonanie zadań na rzecz obronności państwa jest minister właściwy do spraw łączności oraz minister właściwy do spraw transportu.

wykonywaniem tych zadań w sytuacji podwyższania gotowości obronnej państwa i w czasie wojny. Do niekorzystnych warunków wpływających na realizację zadań, w tym także szkolenia obronne, wpływały zmiany w strukturze organizacyjnej i kadrowej podmiotów.

2.3. Na ocenę wpłynęło poprawne uwzględnianie metodycznych zasad organizowania szkolenia obronne, właściwe planowanie oraz finansowanie przedsięwzięć szkoleniowych w ramach Programu Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych Rzeczypospolitej Polskiej.

2.4. Realizację celów szkoleń w 2018 r. ocenia się na poziomie dobrym.

Głównym celem szkolenia obronnego w roku 2018 było doskonalenie i przygotowanie kierowniczej kadry oraz zespołów zadaniowych Ministerstwa Infrastruktury zwanego dalej „Ministerstwem”, organów, kierowników jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra, zwanych dalej „kierownikami jednostek” oraz przedsiębiorców do działania w sytuacji podwyższania gotowości obronnej państwa oraz utrzymanie poziomu wiedzy i umiejętności wymaganych przy realizacji zadań obronnych/zadań na rzecz obronności państwa zawartych w planach operacyjnych funkcjonowania działów administracji rządowej właściwych dla Ministra.

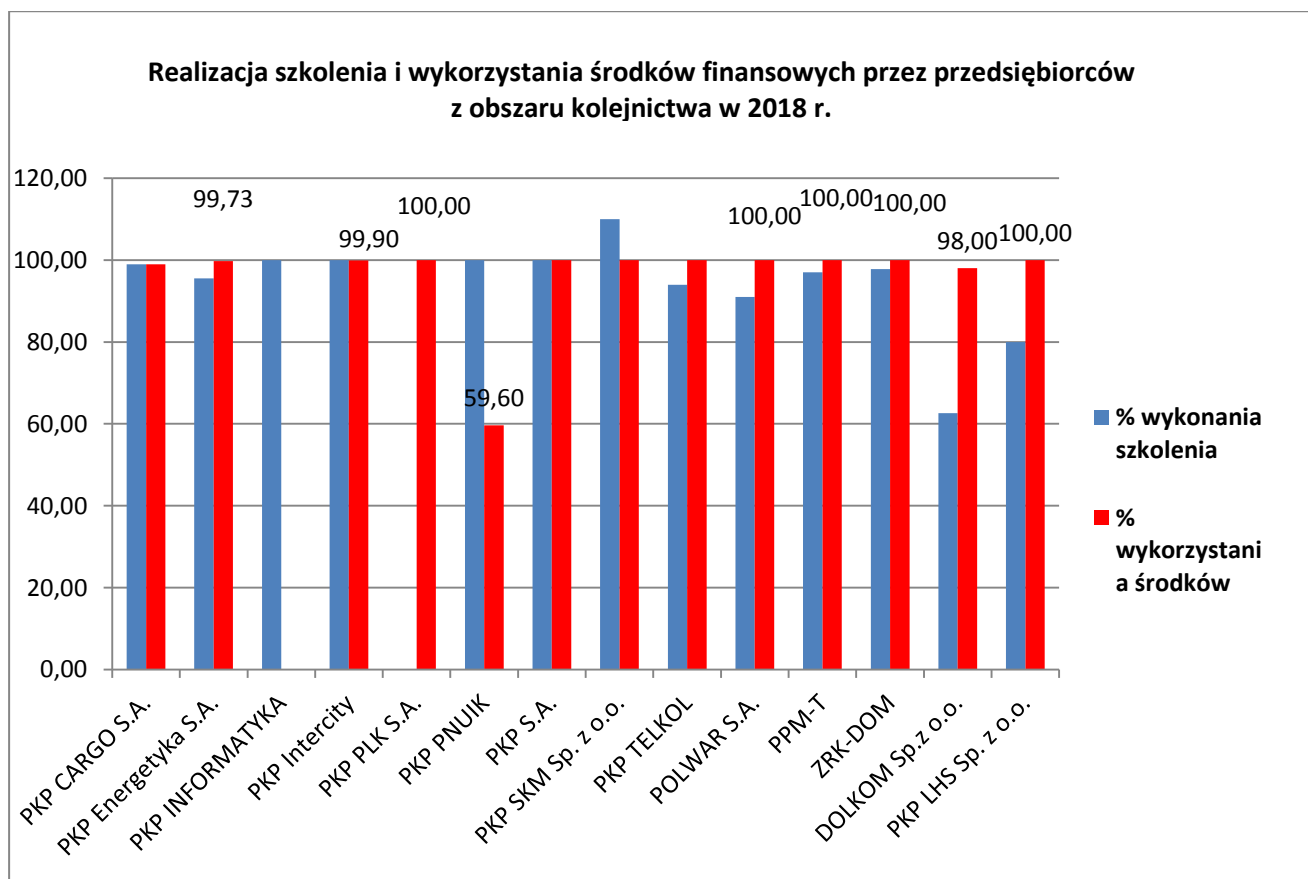
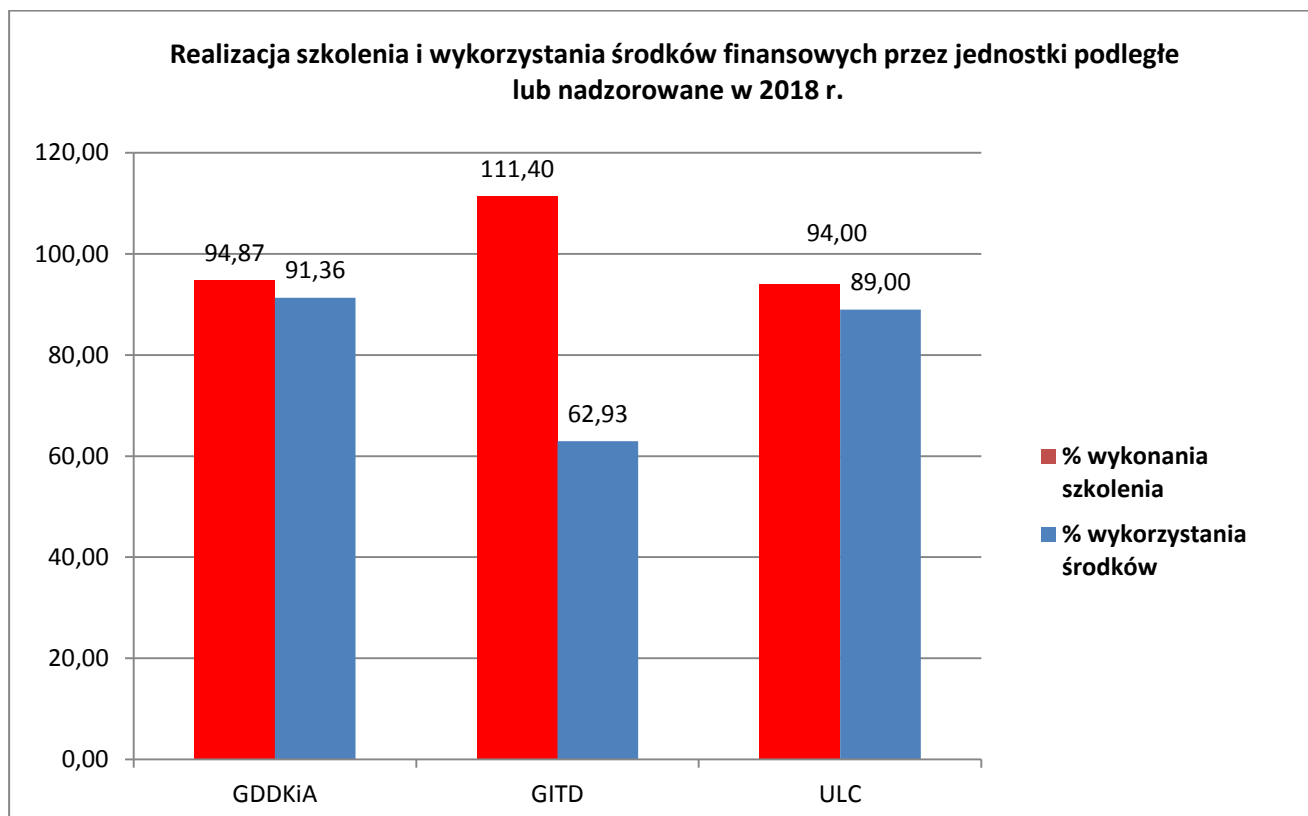
3.2. Cel główny został osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych obejmujących:

- 1) doskonalenie wykonywania zadań systemu stałego dyżuru;
- 2) przedsięwzięcia szkoleniowe prowadzone z udziałem Sił Zbrojnych RP i wojsk sojuszniczych;
- 3) przygotowanie przedsiębiorców do militaryzacji;
- 4) doskonalenie wiedzy z zakresu nadawania przydziałów organizacyjno - mobilizacyjnych, reklamowania na wnioski i z urzędu;
- 5) doskonalenie wiedzy na temat roli i miejsca organów administracji rządowej oraz przedsiębiorców w realizacji zadań wynikających z obowiązków państwa - gospodarza (HNS).

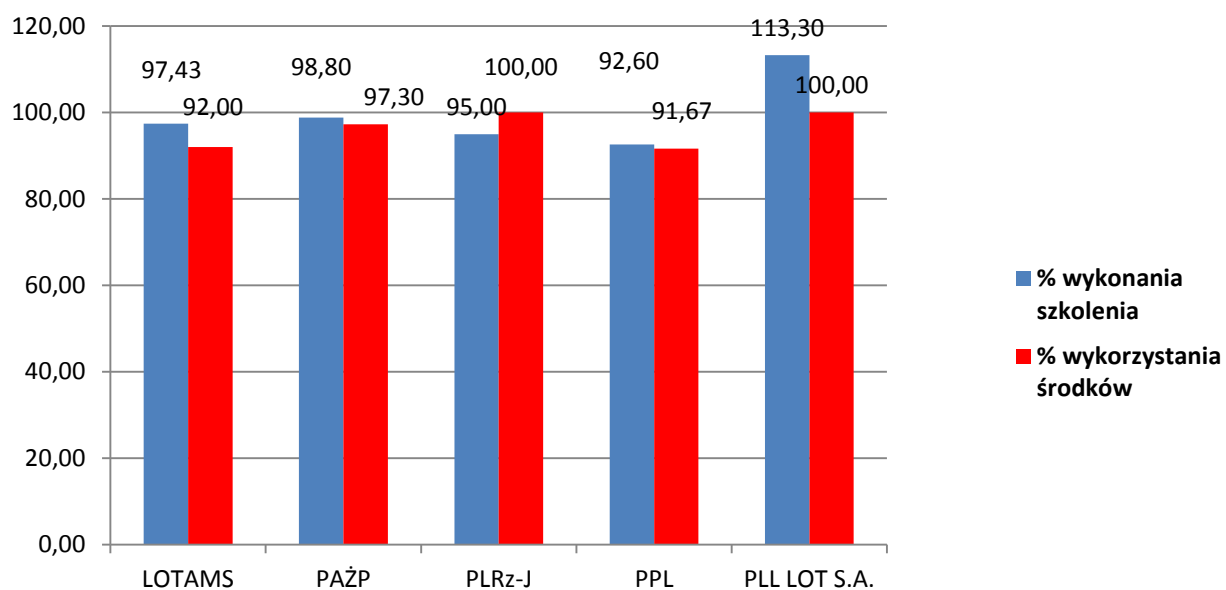
3.3. Cele szczegółowe były realizowane w szczególności poprzez:

- 1) szkolenie obronne dla kadry kierowniczej Ministerstwa, poprzez uczestnictwo w Wyższych Kursach Obronnych (WKO) organizowanych w Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie, dla osób zajmujących kierownicze stanowiska w Ministerstwie Infrastruktury oraz przedstawicieli komórek organizacyjnych Ministerstwa. Łącznie w kursach uczestniczyło 6 osób.
- 2) udział wytypowanych podmiotów w treningach i ćwiczeniach dowódczo – sztabowych oraz rekonesansach infrastruktury transportowej na potrzeby obronne (organizator STiRW-CKRW; w dniach 1-4 października 2018 r.; uczestnicy z resortu: przedstawiciele BZK MI, Urzędu Lotnictwa Cywilnego, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, PKP S.A., PKP PLK S.A., PKP CARGO S.A.);
- 3) realizację szkolenia prowadzonego w formie zajęć teoretycznych (w tym pouczeń) i treningów prowadzonych w cyklu rocznym w oparciu o zatwierdzone roczne plany szkolenia;
- 4) udział w szkoleniach, kursach, odprawach organizowanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej.

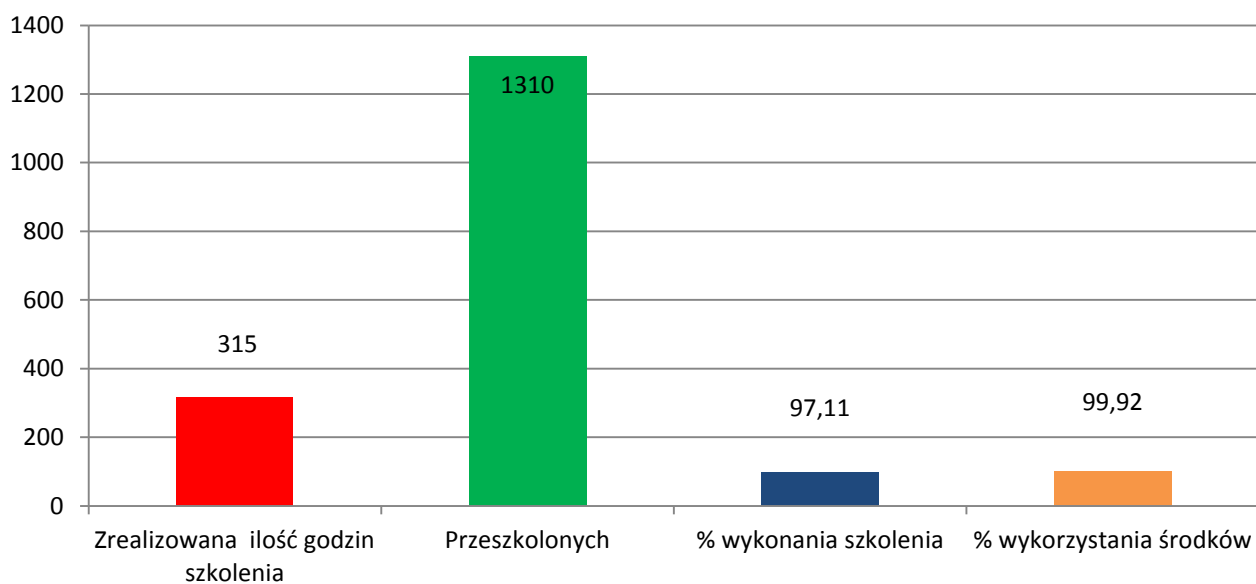
Realizację szkolenia obronnego w stosunku do środków finansowych, jakimi dysponowali poszczególni realizatorzy przedstawiają poniższe tablice:

Realizacja szkolenia i wykorzystania środków finansowych przez przedsiębiorców z obszaru transportu lotniczego w 2018 r.

Realizacja szkolenia i wykorzystania środków finansowych przez Poczta Polska S.A. w 2018 r.

3. GŁÓWNE KIERUNKI SZKOLENIA OBRONNEGO W 2019 ROKU

3.1. Zasadniczym przedsięwzięciem związanym z wykonywaniem zadań obronnych przez Ministra Infrastruktury, zwanego dalej „Ministrem”, w 2019 roku będzie przeprowadzenie ćwiczenia działowego pk. „**INFRASTRUKTURA-19**”.

3.2. Głównym celem szkolenia obronnego w roku 2019 będzie przygotowanie kierowniczej kadry ministerstwa oraz zespołów zadaniowych, organów, kierowników jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Infrastruktury oraz przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym do opracowania kolejnej edycji dokumentacji planowania operacyjnego.

3.2.1 Cel główny będzie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych obejmujących:

- opracowanie planu operacyjnego funkcjonowania działu administracji rządowej transport w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny,
- opracowanie planów operacyjnego funkcjonowania organów, kierowników jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Infrastruktury w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny,
- opracowanie planów funkcjonowania przedsiębiorców w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny,
- opracowanie kart realizacji zadań operacyjnych wynikających z wypisu z Planu Reagowania Obronnego Rzeczypospolitej Polskiej oraz Planu operacyjnego funkcjonowania działu administracji rządowej transport w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny,
- sprawdzenie procedur realizacji zadań operacyjnych określonych w kartach realizacji zadań operacyjnych,
- doskonalenie wykonywania zadań systemu stałego dyżuru.

3.3. Cele szczegółowe będą realizowane w szczególności poprzez:

- 1) udział kierowniczej kadry Ministerstwa, organów, kierowników jednostek oraz przedsiębiorców w planowanych na rok 2019 WKO oraz szkoleniach specjalistycznych, na które będą skierowani przedstawiciele kierownictwa zgodnie z powierzonymi zadaniami obronnymi w związku z zajmowanymi stanowiskami służbowymi w systemie kierowania Ministra;
- 2) udział wytypowanych podmiotów w treningach i ćwiczeniach dowódczo – sztabowych oraz rekonesansach infrastruktury transportowej na potrzeby obronne;
- 3) realizację szkolenia prowadzonego w formie zajęć teoretycznych, gier i treningów prowadzonych w cyklu rocznym oraz ćwiczeń centralnych w oparciu o zatwierdzone roczne plany szkolenia;
- 4) udział w szkoleniach, kursach, odprawach organizowanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej;
- 5) udział w szkoleniach i konferencjach obronnych realizowanych przez Ministerstwo;
- 6) udział w międzynarodowych ćwiczeniach zarządzania kryzysowego CMX, ML.

4. PLANOWANIE, ORGANIZOWANIE I REALIZACJA SZKOLENIA OBRONNEGO

4.1. W procesie planowania szkolenia obronnego należy w szczególności zwrócić uwagę na:

- 1) określenie najważniejszych wyznaczników osiągnięcia gotowości do realizacji zadań obronnych oraz zadań na rzecz obronności państwa, stanowiących podstawę do określenia zasadniczych zamierzeń szkoleniowych;
- 2) właściwe wskazanie głównego celu szkoleniowego wraz ze wskazaniem sposobu jego osiągnięcia,

w tym ustalenie zadań priorytetowych celem realizacji głównego celu szkolenia;

- 3) dobranie problematyki i sposobu szkolenia do potrzeb i planowanych zadań w formie zajęć teoretycznych i praktycznych;
- 4) dążenie do realizacji zaplanowanych przedsięwzięć określonych w planie szkolenia obronnego;
- 5) zapewnienie merytorycznej zgodności planu szkolenia obronnego z problematyką ujętą w § 9 ust. 1 rozporządzenia;
- 6) prawidłowe określenie grup szkoleniowych oraz tematyki szkolenia, zgodnie z realizowanymi zadaniami obronnymi oraz zadaniami na rzecz obronności państwa i stopniem zaawansowania szkolonych;
- 7) zapewnienie merytorycznej zgodności Planu szkolenia obronnego z Programem szkolenia obronnego w działach administracji rządowej w zakresie celów szkolenia, przedsięwzięć szkoleniowych oraz problematyką ujętą w § 9 rozporządzenia;
- 8) planowanie szkolenia obronnego zgodnie z przyjętą koncepcją przygotowań obronnych w dziale administracji rządowej, organie, jednostce oraz u przedsiębiorcy,
- 9) na etapie planowania i realizacji ćwiczeń uwzględnianie struktury i podziału kompetencji w ramach systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym oraz obowiązujące procedury w zakresie współdziałania Ministerstwa, organów, kierowników jednostek, przedsiębiorców z ćwiczącymi strukturami wojskowymi przy realizacji zadań obronnych;
- 10) ograniczenia dotyczące ochrony informacji niejawnych w ramach współdziałania między elementami Sił Zbrojnych RP a Ministerstwem, organami, jednostkami i przedsiębiorcami występujące w trakcie planowania i realizacji ćwiczeń;
- 11) sposób planowania szkolenia, uwzględniający:
 - a) postanowienia niniejszych Wytycznych,
 - b) uwarunkowania miejscowe i rzeczowe,
 - c) potrzeby szkoleniowe wynikające m.in. z dokonanej oceny szkolenia obronnego, stopnia osiągnięcia gotowości struktur i szkolonych do realizacji powierzonych zadań oraz zmian strukturalno - kompetencyjnych,
 - d) zapewnienie merytorycznej zgodności dokumentów wydawanych w zakresie planowania szkolenia obronnego w działach administracji rządowej, w szczególności wytycznych, programów i planów szkolenia obronnego,
 - e) dostosowanie tematyki, terminu i formy szkolenia do celów i zadań obronnych oraz zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez Ministra, organ, jednostkę oraz przedsiębiorcę,
 - f) środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z organizacją i realizacją szkolenia obronnego.

4.2. Organizując szkolenie obronne należy w szczególności zwrócić uwagę na:

- 1) dążenie do realizacji zaplanowanych przedsięwzięć określonych w planach i programach szkolenia;
- 2) przygotowanie grup szkoleniowych do realizacji określonych zadań w formie zajęć teoretycznych i praktycznych, w tym w zakresie:
 - a) organizowania zajęć teoretycznych:
 - zajęcia traktować, jako formę szkolenia umożliwiającą m.in. nabywanie wiedzy do wykonywania zadań obronnych oraz zadań na rzecz obronności państwa, poznawanie zasad funkcjonowania systemu obronnego oraz kształtowanie świadomości obronnej osób podlegających szkoleniu,

- zajęcia planować w formie wykładów, informacji, seminariów, konferencji itp., a tematykę szkoleń obronnych dostosowywać do faktycznych potrzeb grup szkoleniowych,
 - zajęcia powinny zapewniać właściwe przygotowanie do przeprowadzenia lub udziału w zasadniczych zamierzeniach szkoleniowych, w tym treningach, grach i ćwiczeniach obronnych,
- b) organizowania zajęć praktycznych:
- ćwiczenia obronne traktować, jako formę praktycznego szkolenia, w których ćwiczący nabywają umiejętności rozwiązywania problemów z zakresu ich działania,
 - osiągnięcie celu ćwiczeń obronnych powinno zapewnić nabycie, utrzymanie lub podwyższanie zdolności ćwiczących struktur (zespołów) do praktycznej realizacji zadań w sytuacji podwyższania gotowości obronnej państwa i w czasie wojny;
- 3) uatrakcyjnianie szkoleń poprzez:
- a) zapraszanie kompetentnych prelegentów,
 - b) wykorzystywanie nowoczesnych środków audiowizualnych oraz materiałów i pomocy.

4.3. Realizując szkolenie obronne należy w szczególności zwrócić uwagę na:

- 1) faktycznie posiadane możliwości w zakresie realizacji zadań obronnych oraz zadań na rzecz obronności państwa, precyzyjne formułowanie podstawy prawnej oraz wskazywanie przewidywanych kierunków przemian dotyczących przygotowań obronnych;
- 2) na bieżącą aktualizację planów szkolenia, uwzględniając zmiany zachodzące w:
 - a) funkcjonowaniu systemu obronnego państwa,
 - b) aktach prawnych i dokumentach normatywnych,
 - c) strukturach funkcjonalnych organów, kierowników jednostek i przedsiębiorców i ich kompetencjach.

5. WNIOSKI I PROPOZYCJE

5.1. Wnioski:

- 1) utrzymać dotychczasową formę szkolenia polegającą na łączeniu szkolenia teoretycznego ze szkoleniem praktycznym;
- 2) ćwiczenia obronne traktować, jako zasadniczą formę szkolenia zapewniającą przygotowanie kierowniczej kadry oraz zespołów zadaniowych Ministerstwa, organów, kierowników jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra oraz przedsiębiorców do praktycznego działania w sytuacji podwyższania gotowości obronnej państwa;
- 3) zachować odpowiednie proporcje między kosztami prowadzenia zajęć szkoleniowych przez „ekspertów” i pozostałymi kosztami organizacji szkolenia, np. uzasadnienie kosztów żywienia przy kilkugodzinnym szkoleniu jednodniowym;
- 4) zapewnić przestrzeganie wyznaczonego terminu składania rocznego sprawozdania ze szkolenia w zakresie dotyczącym planowania przedsięwzięć i wydatków na rok kolejny.

5.2. Propozycje:

- 1) kontynuować organizowanie szkoleń obronnych z zarządami dróg wojewódzkich, przedsiębiorcami, jednostkami administracji publicznej oraz jednostkami organizacyjnymi Ministerstwa Obrony Narodowej w celu wymiany doświadczeń i zapewnienia właściwego współdziałania jednostek

organizacyjnych realizujących zadania obronne związane z przygotowaniem infrastruktury drogowej na potrzeby obronne państwa;

- 2) włączać w tematykę szkoleń obronnych wybranych zagadnień i praktycznych elementów zarządzania kryzysowego;
- 3) doskonalić zasady współpracy, wzajemnego wsparcia oraz procedur związanych z zabezpieczeniem realizacji zadań osłony technicznej infrastruktury transportowej wytypowanej do zabezpieczenia potrzeb Sił Zbrojnych RP i NATO z przedstawicielami jednostek organizacyjnych MON, samorządowych zarządcami dróg oraz przedstawicielami urzędów wojewódzkich i marszałkowskich;
- 4) w celu doskonalenia umiejętności praktycznych, zsynchronizować terminy szkoleń obronnych z praktycznymi przedsięwzięciami transportowymi np. poprzez uczestnictwo w realnym za - lub rozładunku pododdziałów wojskowych (szczególnie z udziałem techniki ciężkiej) na transporty kolejowe;
- 5) organizować szkolenie obronne połączone z zajęciami praktycznymi, w tym urozmaicenie w postaci wizyt w jednostkach wojskowych służących zapoznaniu się ze sprzętem wojskowym;
- 6) wdrażać i rozwijać, w zakresie możliwości, nowe metody i techniki szkolenia (np. w oparciu o platformy e-learningowe);
- 7) rozważyć ujęcie tematyki dotyczącej współdziałania SZ RP z operatorem wyznaczonym w zakresie łączności pocztowej.

6. USTALENIA KOŃCOWE

- 6.1 Schemat organizacji szkolenia obronnego w działach administracji rządowej łączność oraz transport określa załącznik nr 1 do Wytucznych.
- 6.2 Organizatorów oraz uczestników szkolenia obronnego określa załącznik nr 2 do Wytucznych.
- 6.3 Dokumentacja szkolenia obronnego obejmuje:
 - 1) Program szkolenia obronnego, opracowywany przez organizatorów szkolenia, zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 2 do zarządzenia:
 - a) Ministra - w sześcioletnim okresie planistycznym z jego aktualizacją, co dwa lata,
 - b) organ - w sześcioletnim okresie planistycznym z jego aktualizacją, co dwa lata
 - c) przedsiębiorcę - w trzyletnim okresie planistycznym z jego aktualizacją, co dwa lata;
 - 2) Plan szkolenia obronnego, opracowywany w cyklu rocznym przez organizatorów i uczestników szkolenia, zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 3 do zarządzenia,
 - 3) Sprawozdanie z realizacji szkolenia obronnego zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 4 do zarządzenia,
 - 4) dokumentację pomocniczą, w tym:
 - a) plan zajęć,
 - b) listę obecności.
- 6.4 W części tabelarycznej Planu szkolenia obronnego należy przedstawiać w sposób chronologiczny: udział w przedsięwzięciach planowanych przez organizatora szkolenia oraz własne przedsięwzięcia szkoleniowe.
- 6.5 Plan szkolenia obronnego uzgadnia właściwy organizator szkolenia.
- 6.6 Proces szkolenia uruchamiać po uzgodnieniu projektu Planu szkolenia obronnego z właściwym organizatorem szkolenia i zatwierdzeniu przez kierownika jednostki.

6.7 Wykonawca Planu szkolenia obronnego przesyła Sprawozdanie z realizacji szkolenia obronnego w danym roku do Ministra i właściwego organizatora szkolenia.

6.8 Ponadto:

- 1) zmiany terminów (przekraczające 1 miesiąc) lub tematów szkoleń należy zgłaszać organizatorowi szkolenia;
- 2) miesięczne Zapotrzebowanie na środki finansowe na realizację zadań na rzecz obronności państwa oraz Prognozę wydatków budżetowych w ujęciu dziennym przesyłać zgodnie z *Zasadami postępowania w sprawie finansowania zadań obronnych oraz zadań na rzecz obronności państwa*⁴⁾;
- 3) do Wniosku o płatność – uruchomienie środków budżetowych na wydatki bieżące, sporządzanego zgodnie z *Zasadami*, dołączać każdorazowo listę obecności oraz plan zajęć;
- 4) każdorazowo po przeprowadzeniu ćwiczenia (treningu, gry) dokonać oceny jego skuteczności oraz opracować wnioski i zalecenia. W celu uzyskania wiarygodnych informacji z całego procesu organizacji i prowadzenia ćwiczenia przyjąć system analityczno-sprawozdawczy, zawierający sprawozdanie wstępne i końcowe. Sprawozdanie wstępne z ćwiczenia jest pierwszym oficjalnym, pisemnym dokumentem składanym po jego zakończeniu, który kierownik ćwiczenia przesyła do organizatora szkolenia obronnego.

⁴⁾ Zasady zatwierdzone przez Ministra Infrastruktury i Budownictwa w dniu 30 września 2016 r.